

OIKEUS KIRJASTOON

Suomen perustuslain määrittämien sivistyksellisten perusoikeuksien ja YK:n ihmisoikeuksien julistuksen hengen mukaisesti uskomme, että kirjastot kuuluvat olennaisesti demokraattiseen yhteiskuntaan. Joka päivä useissa yhteisöissä miljoonat lapset, opiskelijat ja aikuiset käyttävät kirjastoa oppiakseen, kehittyäkseen ja saavuttaakseen unelmansa. Kirjojen, tietokoneiden ja muiden tiedonlähteiden lisäksi kirjastonkäyttäjät hyötyvät kirjaston ammattitaitoisen henkilökunnan opetuksesta ja ohjauksesta, joka avartaa mieliä ja avaa uusia maailmoja. Mielestämme meillä on oikeus laadukkaisiin yleisiin ja tieteellisiin kirjastoihin sekä koulu- ja erikoiskirjastoihin.

KIRJASTOT VOIMAANNUTTAVAT YKSILÖITÄ. Kun ihmiset kehittävät kykyjään onnistuakseen opinnoissaan, etsivät työtä, tekevät urasuunnitelmiaan, saavat lapsia tai suunnittelevat eläkkeelle jäämistä, he kääntyvät kirjaston puoleen saadakseen neuvoja ja ohjeita, käyttäekseen tietokoneita tai muita tietoresursseja, jotka auttavat heitä elämään parempaa elämää.

KIRJASTOT TUKEVAT LUKUTAIDON KEHITTYMISTÄ JA ELINIKÄISTÄ OPPIMISTA. Useat lapset ja aikuiset vahvistavat lukutaitoaan kirjastojen lukupiireissä, satutunneilla ja muissa tilaisuuksissa. Toiset tulevat kirjastoihin oppimaan tietoteknisiä ja tiedonhaun taitoja. Niitä he tarvitsevat pystyäkseen vastaamaan kysymyksiin, löytämään uusia kiinnostuksen kohteita ja jakamaan ajatuksiaan toisten kanssa.

KIRJASTOT VAHVISTAVAT PERHEITÄ. Perheet löytävät miellyttävän, luokseen kutsuvan tilan ja runsaat tietovarannot, jotka auttavat heitä oppimaan, kasvamaan ja leikkimään yhdessä.

KIRJASTOT OVAT MERKITTÄVIÄ TASA-ARVON EDISTÄJIÄ. Kirjastot palvelevat kaikkia ihmisiä riippumatta heidän iästään, koulutus- ja tulotasostaan, etnisestä taustasta tai henkilökohtaisista kyvyistä. Monille ihmisille kirjastot tarjoavat aineistoja ja välineitä, joihin heillä ei muuten olisi varaa – he tarvitsevat niitä oppimiseen, työntekoon ja elämänhallintaan.

KIRJASTOT RAKENTAVAT YHTEISÖJÄ. Kirjastot ovat kohtaamispaikkoja, ne luovat mahdollisuuksia keskusteluun niin kasvokkain kuin verkossa, ne luovat mahdollisuuksia keskusteluun, vertaisoppimiseen ja toisten auttamiseen. Kirjastot tukevat ikääntyneitä, maahanmuuttajia ja muita käyttäjäryhmiä, joilla on erityistarpeita.

KIRJASTOT TURVAAVAT OIKEUTEMME TIETOON. Sananvapautta ja oikeuttamme lukea ja etsiä tietoa ei pidä pitää itsestäänselvyytenä. Kirjastot ja kirjastonhoitajat puolustavat sananvapautta, Suomen perustuslain kahdennessatoista pykälässä mainittua oikeutta.

KIRJASTOT VOIMAANNUTTAVAT KANSAKUNTIA. Terve talous ja hyvä hallinto tarvitsevat lukutaitoisia ja tietoisia kansalaisia. Kaikki kirjastot tukevat näitä perusoikeuksia.

KIRJASTOT EDISTÄVÄT TUTKIMUSTA JA OPISKELUA. Tieto kasvaa tiedosta. Olipa kyseessä koulutehtävän tekeminen, parannuskeinon etsiminen syöpään, akateemisen tutkinnon tavoittelemisen tai polttoainekulutukseltaan entistä tehokkaamman koneen kehittäminen, kaikenikäiset opiskelijat ja tutkijat tarvitsevat sitä tietoa ja asiantuntemusta, jota kirjastot ja kirjastoalan ammattilaiset tarjoavat.

KIRJASTOT AUTTAVAT MEITÄ YMMÄRTÄMÄÄN PAREMMIN TOISIAMME. Kirjastojen keskustelutilaisuuksissa voi kohdata ihmisiä kaikilta elämänalueilta. Kirjastot tarjoavat ohjelmaa, aineistokokoelmia ja tiloja kohtaamisille, jotta voimme jakaa kokemuksiamme ja oppia erilaisuudestamme.

KIRJASTOT SÄILYTTÄVÄT KULTTUURIPERINTÖÄ. Menneisyys on avain tulevaisuuteemme. Kirjastot keräävät, digitoivat ja säilyttävät alkuperäisiä ja ainutlaatuisia historiallisia dokumentteja, jotka auttavat ymmärtämään paremmin menneisyyttämme, nykyisyyttämme ja tulevaisuuttamme.

SUOMEN KIRJASTOSEURA / Finnish Library Association. Lainan päivä 2014.

(With permission of ALA, American Library Association.)

Declaration for the Right to Libraries <http://www.ala.org/advocacy/declaration-right-libraries>)